

De fire temperamenter

- hvor kommer de fra

Er du et handlingens menneske, eller er du mere typen, der gerne vil gøre alle tilpas, eller tager du blot tingene, som de kommer, eller hører du måske til typen, der er lidt flyvsk og har svært ved at holde sig til emnet? Læs her om de fire yderpoler i den menneskelige sjæl/psyke: Koleriker, melankoliker, flegmatiker og sangviniker, som Hans Peter Rasmussen, Aalborg på spændende vis gjorde rede for på en SadL-foredragsaften på Holstebro Centralsygehus.

Kender du en tromler - eller én, der er let at såre - eller én, der halvsover, når der skal besluttes - eller én, der springer bort fra "den røde tråd"?

Ja, sådan er vi jo så forskellige. Men de fire temperamenter er alle en del af vor psyke. De fire sjælelige sider kæmper om magten i det enkelte menneske og i ethvert socialt samvær - ikke mindst der, hvor der skal samarbejdes. Det blev skildret mesterligt og særdeles underholdende af Hans Peter Rasmussen, som har været friskolelærer i 21 år og inden da var udlært pianist, og som også har arbejdet meget med teater.

Ifølge Hans Peter Rasmussen findes der ingen dansk litteratur om emnet. Det bygger på iagttagelser. Hvor kommer temperamenterne fra? Der er intet, der tyder på, at de er arvelige - eller kommer af opdragelsen.

I den menneskelige sjæl/psyke er der fire yderpoler:

- **kolerikeren**
- **melankolikeren**
- **flegmatikeren**
- **sangvinikeren.**

Vi rutscher dagen igennem fra det ene hjørne til det andet.

Kolerikeren er handlingens menneske. Ofte temmelig høj-røstet, eftersom alt, hvad han siger, er rigtig. Det er kolerikere, som besidder 90% af alle ledende stillinger. De har altid en plan. Kolerikeren er selvskreven som formand i enhver bestyrelse. Faktisk skal der helst være en koleriker i alle bestyrelser. Kolerikeren har hele tiden et billede af, hvad der skal foregå.

To kolerikere i et parforhold er spændende! Men de trives slet ikke med nogen af de andre typer. Det går bare ikke. Kolerikeren braser igennem alt

som en 26 tons gummiged! Børnene elsker den koleriske lærer. Han kan styre dem. De andre har ikke en chance. En koleriker er dårlig til at lære af egne erfaringer. Han ser sig aldrig tilbage, bekyrmer sig ikke. Han trives i kamp. Kan virkelig træde på folk, såre, gøre ondt. Kolerikeren kan ikke trøste. Kolerikeren forgyver sin verden. En koleriker spiser sig ud af både sorger og glæder.

Melankolikeren vil gerne gøre alle tilpas, gerne gøre andre glade. Melankolikeren er angst for konfrontation. Han er afhængig af, at en anden begynder en samtale. Melankolikeren hører ikke med ørerne, men med hjertet. De hører ikke, hvad man siger, og de er altid imod noget nyt. Det gør dem trygge. Man ved, hvad man har - men ikke hvad man får. De tager altid sorgerne på forskud. Føler sig selv meget realistiske. De er meget trofaste. Melankolikeren lever meget i fortiden, tænker hele tiden på, hvordan det var i går. De husker ofte bedst de triste ting. De kan slet ikke lide at være til grin, og de elsker at bruge ord som "altid" og "aldrig". De glæder sig aldrig på forhånd.

Melankolikeren kan være meget martyragtig. Han er meget god til at blive ked af det. Kun en koleriker kan ødelægge hans magt, når han er martyr. Melankolikeren har en enestående social evne. Mange af dem reagerer ved ikke at spise, hvad enten de er glade eller kede af det. De vil gerne "være noget for andre mennesker", og de er gode til det. Der skal helst være både en melankoliker og en koleriker i enhver bestyrelse. Melankoli-

keren har altid brug for konkrete beviser.

Flegmatikeren blev illustreret ved en kos liv - i skyggen af et egetræ, hvor den lå og tyggede drøv.

Flegmatikeren accepterer sine livsvilkår. Tager tingene, som de kommer. De er eksperter i at sige det rigtige på det rigtige tidspunkt. Kampen mod flegmatikeren er tabt på forhånd! Flegmatikeren er tingfinder, samler alt muligt, som han måske siden kunne få brug for.

Flegmatikeren "skynder sig indeni" - men ikke udenpå. Hvor lang tid tager en 20 minutters opvask for en flegmatiker? Der kan laves mange eksperimenter med en opvask. Flegmatikeren har meget brug for tid til at bearbejde alle de mange iagttagelser, de har på lager. Hvis de får lov til at være flegmatikere hele deres barndom, kan de siden hen bruge alle deres iagttagelser. De er gode til at komme med løsningsforslag, hvor alle andre er kørt fast. De har en evne til på én eller anden måde at trodse al logik og komme med den rigtige løsning (som da Edison opfandt den elektriske pære).

En ting, som virkelig kan få flegmatikeren op på mærkerne, er mad. Helst blid og behagelig, som fx en god kartoffelmos, der rigtig er kælet for. Gode kartofler, som saltes, inden de koges og siden krydres godt. Spises med ske. De nyder intet varmt eller koldt. Alt skal være behageligt. Flegmatikeren har det altid godt - er altid tilfreds. Bliver måske mellemleder og stiler ikke højere. De har stor social styrke.

Sangvinikeren er for flyvsk til nogensinde at blive leder. De

har svært ved at holde sig til emnet, får hele tiden nye ideer. De føler sig ofte mindreværdige. De kan godt lære at indordne sig, men det fjerner arbejdsglæden.

Det sangviniske barn gider ikke høre, at man gøre én ting færdig ad gangen. De har behov for at skifte mellem tingene, og de har behov for at vide, at det er i orden, at de gør det. Sangvinikeren er kendetegnet ved sin humor, det lette, lyse sind og latteren. Det er i øvrigt dybt seriøst at være lattermild.

KORT OM DE FIRE FORSKELLIGE TYPER:

- Kolerikeren filtrerer alle iagttagelser - om han har brug for dem.
- Melankolikeren gemmer alle følelser.
- Flegmatikeren gemmer det hele hulter til bulter.
- Hos sangvinikeren er det helt vilkårligt, hvad der kommer ind.

At lave om på sit grundtemperament er umuligt - men man kan lære at leve med det. '

Morale: Vi mennesker er forskellige og forventer at blive behandlet derefter.

Pianisten, foredragsholderen, instruktøren og forfatteren Hans Peter Rasmussen havde forsamlingen i sin hule hånd hele aftenen. Han var utrolig underholdende og indrømmede sluttelig selv at være meget sangvinsk - men han lever fint med det.

Vi ser frem til foråret, hvor Hans Peter Rasmussen skal fortælle om pubertetsbørn. Jeg glæder mig allerede.